

kan naturligvis ske, at Folk enten under Paavirkning af andre eller efter overfladiske Betragtninger gaa hen og afgive disse Erklæringer. Men der er dog det Kautel derimod i den foreliggende Affattelse af Lovforslaget, at Erklæringen ikke gælder for Livstid, men skal gentages med Aars-Mellemrum, hvorfor der neppe vil komme til at foreligge ikraftværende Erklæringer uden fra Folk, for hvem det virkelig er en stor og afgørende Sag at være fritaget for at aflægge Ed. Jeg kan ikke se rettere, end at Forslaget, som det foreligger her, alt vel overvejet, er sikrere end det Forslag, der forelaa fra Kommissionens Side, og jeg mener i det hele taget, at denne Løsning af Edsspørgsmaalet bør ses ikke paa Baggrund af et Ønske om i saa mange Tilfælde som muligt at faa Ed, men derimod paa Baggrund af og i Sammenligning med den Affattelse, som Proceskommissionen havde givet de paagældende Lovparagraffer.

Det er blevet gjort gældende af flere ærede Medlemmer, at naar man gik til en Sammenhæftning eller Sammendragning af alle tre oprindelige Lovforslag til et, ind delt i Bøger, burde man have sammenarbejdet de forskellige Lovforslag noget stærkere, saaledes at de Regler, som vare fælles baade for den borgerlige Retspleje og Strafferetsplejen, kun fandtes een Gang. Jeg skal naturligvis indrømme, at man kunde gaa den Vej, og at der kunde være noget, der talte for det, men paa den anden Side forekommer det mig dog, at naar man vedtager en Lov, der paa en saadan Mængde Punkter som denne indeholder gennemgribende Forandringer i det bestaaende, er det dog en ret fornuftig Vej at gaa, at man i Lovens enkelte Bøger samler alle de Regler, som gælde for den Art Sager, som omhandles i vedkommende Bog, saa at den, som skal bruge Loven, ikke behøver, naar han vil undersøge, hvorledes en Straffesag, skal behandles, da idelig at gaa enten til Henvisninger til Paragraffer i Bogen om den borgerlige Retspleje eller til Fællesparagraffer. Det vil for mange, maaske for de allerfleste, som skulle bruge denne Lov, allerede i sig selv blive en ret besværlig Ting at have alle Bestemmelserne præsente og at have dem i alle Tilfælde saa præsente, at de Regler, som i det givne Tilfælde skulle anvendes, let kunne findes. Men denne Vanskelighed synes det mig, man i meget høj Grad vilde forøge, hvis man enten vilde flytte de fælles Paragraffer til et fælles Afsnit — hvad for øvrigt ogsaa vilde have

sin Vanskelighed, fordi der ikke er faa Paragraffer, som ikke blot have noget fælles, men ogsaa noget forskelligt — eller i den ene af Lovens Bøger vilde nøjes med at henvise til en lang Række Paragraffer i den anden Bog. Derfor tror jeg, at alt vel overvejet er den Affattelsesmaade, som er benyttet i dette Lovforslag, den, der ved Lovens praktiske Brug vil vise sig at være den bedste og bekvemmeste.

Der er vedrørende den borgerlige Retspleje rejst en Del Spørgsmaal af mindre væsentlig Natur, og jeg tror, det vilde optage alt for meget af det høje Tings Tid, om jeg nu vilde gennemgaa dem alle. Jeg haaber derfor at maatte have Lov til at nøjes med at nævne nogle enkelte af dem. Det blev saaledes fremhævet af det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Nellemann), at det var uheldigt, at man i Folketinget havde udstemt den oprindelige § 1080 om et fast Retsudvalg til Lovens Korrektion. Deri er jeg ganske enig med det ærede Medlem. Jeg havde selv stillet Forslag til denne Paragraf og har søgt at faa den vedtagen netop ud fra den samme Betragtning, som det ærede Medlem gjorde gældende, nemlig at det, naar man skal vedtage en Lov, i hvis Indhold mange Bestemmelser angaa noget helt nyt, er aldeles utænkeligt, at der ikke ved Lovens Anvendelse Tid efter anden skulde vise sig en Række af Tilfælde, hvor det kunde være ønskeligt at faa Forandringer indførte. Men naar saa er, er det ogsaa ganske naturligt, at man søger til dem, der i deres daglige Gerning skulle haandtere Loven, og som have Øjet aabent for Manglerne, og lader dem gøre Indberetning og Forslag derom, hvorefter det først vil blive Regeringens Sag, om den vil forelægge Forslag til Ændringer i Loven, og dernæst Rigsdagens Sag, om den vil vedtage dem. Det er jeg ganske enig med det ærede Medlem i, men det gælder om dette ligesom, hvad jeg udtalte før, om Spørgsmaalet om, hvornaar Eden skal aflægges, at det viste sig, at der i det andet Ting var et meget stort, jeg kan gerne sige overvældende Flertal imod denne Paragraf, og det forekommer mig derfor, at der neppe vilde være nogen stor Grund til at tage Paragraffen op igen under Forhandlingerne i dette Ting. Jeg tror det saa meget mindre, som Forholdet jo er det, at selv om der ikke er et saadant fast Udvalg, vil jo ingen kunne forbyde de paagældende Sagførere og Dommere, der mest haandtere Loven og faa mest med den at gøre, naar de i deres Praksis træffe Til-